

TRANSPORT- OG TRYGHEDS INDEKSET

2024

Et tværkommunalt benchmark over
transportform, tryghed og cykelhjælmsbrug
under skoletransport.



Udgivet af **TRANSPORT**
laboratoriet

Undersøgelsesmetode

Baggrund for indekset

For at imødekomme et behov for at afdække et hidtil underbelyst område, startede Kræftens Bekæmpelse og Odense Kommune i 2014 en undersøgelse af skolebørns transportvaner. Formålet var at indsamle omfattende og valide data til en overkommelig pris og uden at belaste skolernes travle hverdag mere end højest nødvendigt. Intentionen var, at så mange kommuner som muligt på sigt ville benytte undersøgelsen. I 2016 blev undersøgelsen overdraget til Transportlab Aps, som siden har drevet den med det samme formål. Undersøgelsen er sidenhen blevet suppleret med data omkring elevers oplevede tryghed på skolevejen og kaldes nu Transport- og Tryghedsundersøgelsen.

Dette indeks udgives på opfordring af forespørgsler fra mange deltagende kommuner og andre med interesse i området om, at foretage en sammenligning på tværs af kommunegrænser. Ambitionen er desuden at levere data, som frit kan benyttes og skabe fokus på sund, sikker og bæredygtig skoletransport samt skabe et grundlag for bedre beslutninger på transportområdet.

Siden 2024 bidrager ligeledes kommuner, som har fået foretaget en Skolevejsanalyse (en anden type undersøgelse) også med data til indekset, da der også her kortlægges tilsvarende data.

Hvordan er data indsamlet?

I de deltagende kommuner er samtlige kommunale skoler blevet besøgt af en dataindsamler, såfremt det har praktisk muligt. Private skoler og friskoler har været inviteret til deltagelse, men har ikke været pålagt at deltage. På hver deltagende skole, er én tilfældig udvalgt klasse fra hver årgang blevet besøgt, og denne repræsenterer således hele årgangen på skolen. Blandt de kommuner, som har valgt at få gennemført Transport- og Tryghedsundersøgelsen er mere end 90 % ud af samtlige skoler i kommunen blevet besøgt. Den grundige metode har desuden været udslagsgivende i en svarprocent i de besøgte klasser, der også gennemsnitligt været på over 90 %.

Indekset baseres på data fra de kommuner, som har fået gennemført undersøgelsen de seneste 5 år. Hvis en kommune har fået undersøgelsen gennemført flere gange, optræder kommunen med udelukkende med data fra den seneste undersøgelse.

Kommuner som bidrager med data

Undersøgelsen er gennemført siden 2014 i følgende kommuner, hvoraf de kommuner, der indgår i indekset, er markeret med fed:

Albertslund, Allerød, Ballerup, Esbjerg, Favrskov, Fredensborg, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Guldborgsund, Herlev, Horsens, Hørsholm, Kolding, København, Lolland, Lyngby-Taarbæk, Mariagerfjord, Nyborg, Odense, Ringsted, Roskilde, Rudersdal, Silkeborg, Sønderborg, Vejle, Aalborg og Aarhus. Vi er taknemmelige for alle kommuners bidrag til indekset.

De deltagende kommuner har gennemført Transport- og Tryghedsundersøgelsen med henblik på at følge udvikling, identificere potentielle indsatsområder samt generelt sikre et datadrevet beslutningsgrundlag for forbedringer af trafikale forhold og for at målrette kampagner. Undersøgelsen giver mulighed for at bidrage til sundhedsfremme, tryghed på cykelstierne og i trafikknuder omkring skoler, reduktion af trafiktrængsel, CO₂ og partikeludledning.

Forbehold

Sammenlignelighed på tværs af kommuner skal tages med forbehold for, at der er store geografiske, demografiske og bebyggelsesmæssige forskelle på landets kommuner. Der tages ligeledes forbehold for at data er indsamlet over en periode på 5 år (2020 – 2025). Desuden tages der forbehold for at gennemsnit på tværs af de deltagende kommuner, ikke kan betegnes som værende landsrepræsentativt.

Aktiv Transport

Aktiv transport defineres i indekset som en transportform, hvor fremdriften primært er et resultat af egen fysiske aktivitet. I undersøgelsen er transport til skole inddelt i 10 forskellige transportformer, hvor de aktive indebærer: gang, cykling, skateboard/rulleskøjter/løbehjul mv. og elcykel. De inaktive transportformer indebærer: bil, bus, tog, transport i ladcykel, scooter/knallert og eldrevet køretøj (eldrevet løbehjul, skateboard mv.). Tabel 1 herunder viser andelen af aktiv transport i de enkelte kommuner.

Kommune	Årstal	Aktiv transport (%)	Placering
Lyngby-Taarbæk	2025	71	1
Allerød	2024	69	2
København	2024	67	3
Rudersdal	2020	66	4
Gladsaxe	2023	65	5
Ballerup	2023	63	6
Albertslund	2024	62	7
Odense	2024	58	8
Vægtet gennemsnit*	-	57	-
Fredensborg	2025	55	9
Silkeborg	2022	55	10
Gentofte	2024	54	11
Roskilde	2025	53	12
Aalborg	2025	51	13
Vejle	2023	49	14
Horsens	2024	45	15
Ringsted	2020	44	16
Favrskov	2023	42	17

Tabel 1. Indeks over andel af skoleelever på kommuneniveau, som har transporteret sig aktivt til skole. * Gennemsnittet er vægtet for kommunestørrelse.

Cykelhjælmsbrug

I undersøgelsen er elever, som har cyklet til/fra skole, blevet spurgt til om de bruger cykelhjelm på undersøgelsesdagen. Dermed indgår kun cyklende elever og ikke elever, som har brugt hjelm på skateboard og lign. Andelen af cykelhjælmsbrugere fremgår af tabel 2.

Kommune	Årstal	Cykelhjælmsbrug (%)	Placering
Vejle	2023	95	1
Favrskov	2023	93	2
Silkeborg	2022	90	3
Allerød	2024	89	4
Horsens	2024	89	5
Roskilde	2025	86	6
Rudersdal	2020	84	7
Ringsted	2020	83	8
Aalborg	2025	83	9
Vægtet gennemsnit*		82	-
Odense	2024	81	10
Lyngby-Taarbæk	2025	78	11
Gladsaxe	2023	77	12
Fredensborg	2025	76	13
Ballerup	2023	73	14
Gentofte	2024	72	15
København	2024	69	16
Albertslund	2024	64	19

Tabel 2. Indeks over andel af cyklende skoleelever på kommuneniveau, som har brugt cykelhjelm til skole. * Gennemsnittet er vægtet for kommunestørrelse.

Tryghed i trafikken

Elever fra 3. til 9. årgang, som i løbet af skoleåret har transporteret sig som blød trafikant (gående, cyklende eller skateende), er blevet bedt om at vurdere tryghed i trafikken på deres skolevej.

I tabel 3 ses indekset over andelen af bløde trafikanter, som føler sig overvejende trygge på deres skolevej i de deltagende kommuner.

Kommune	Årstal	Tryghed (%)	Placering
Favrskov	2023	88	1
Albertslund	2024	87	2
Fredensborg	2025	85	3
Gladsaxe	2023	82	4
Aalborg	2025	81	5
Ballerup	2023	79	6
Lyngby-Taarbæk	2025	78	7
Gentofte	2024	77	8
Odense	2024	77	9
Roskilde	2025	77	10
Rudersdal	2020	77	11
København	2024	77	12
Vejle	2023	76	13
Vægtet gennemsnit*		75	-
Horsens	2024	74	14
Silkeborg	2022	72	15
Ringsted	2020	70	16

*Tabel 3. Indeks over andel af bløde trafikanter på kommuneniveau, som føler sig overvejende trygge på vej til skole. * Gennemsnittet er vægtet for kommunestørrelse.*

Rettigheder

Resultater fra denne rapport kan anvendes uden begrænsninger, betinget af at Transportlab Aps citeres som kilde.